

Simcha Jong is sinds 2016 hoogleraar en directeur Science Based Business aan de Universiteit Leiden. Hij heeft een PhD in Social and Political Sciences aan de European University in Florence en een MPhil in Management Studies aan de University of Cambridge.

GRENZELOOS ONDERZOEK VIA CONSORTIA

Internationale consortia zijn hét wetenschappelijke antwoord van nu om complexe en globale problemen op het gebied van klimaat, ziektes en energie aan te pakken. Maar is groter altijd beter? Met behulp van een ERC Consolidator Grant van twee miljoen euro start Simcha Jong een onderzoek naar dit relatief nieuwe fenomeen.

Door Reineke Maschhaupt

Beeld Sjoerd van der Hucht

Waarom is dit onderzoek nodig?

‘Internationale samenwerking in de wetenschap is niet nieuw – mensen als Erasmus en Huygens waren internationaal al heel mobiel – maar de schaal waarop consortia dit doen is dat wel. Ze bundelen hun krachten op het gebied van geld, expertise en de toegang tot meer onderzoeksobjecten. Dat is mooi, maar het levert ook allerlei uitdagingen op.’

‘Door de grote schaal is de organisatie heel ingewikkeld. Kosten lopen hoger op dan verwacht en er is veel vertraging in het onderzoek. Het bestuur is vaak minder hiërarchisch en meer gericht op consensus. Maar wie beslist dan welk onderzoek wordt gedaan en hoe het werk wordt verdeeld? Steeds meer subsidie wordt via deze consortia verdeeld. Je ziet vaak dat al het geld op één onderzoekslijn wordt ingezet. Er zijn mensen die vinden dat dat ten koste gaat van de diversiteit binnen de wetenschap. Daarnaast zijn er politieke uitdagingen. Er zit een enorm spanningsveld tussen de private belangen van het bedrijfsleven en de nationale belangen van politici die beide een grote rol spelen binnen de consortia.’

Kun je een consortium noemen dat met die uitdagingen worstelt?

‘Binnen het ITER-project wordt nu voor 18 miljard euro een kernfusiereactor gebouwd. Verschillende landen leveren hun bijdrage in de vorm van complete onderdelen voor die reactor. Maar het

in elkaar zetten van zo’n reactor luistert ontzettend nauw. Dit heeft al tot gigantische problemen geleid. Daarnaast zitten er aan dit project nationale belangen en prestige vast. Er was veel onenigheid over het land waar die reactor zou komen te staan.’

Hoe ga je het aanpakken?

‘We gaan onderzoekers embedden binnen de consortia om de cultuur en de organisatie te bestuderen. Daarnaast komt er een enquête om uit te vinden hoe wetenschappers van de verschillende disciplines tegen de consortia aankijken. Hebben ze er persoonlijke ervaring mee? Voelen ze zich buitengesloten? Er komt kwantitatief onderzoek en we gaan casestudies uitvoeren die meer historisch van aard zijn. Ik ga de vacatures voor dit project zo internationaal en multidisciplinair mogelijk invullen. Het levert vaak interessante inzichten op als je juist een bèta inzet op een onderzoek als dit met een sociaalwetenschappelijke inslag.’